

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, október 15.

Egyéniség.

Apponyi hazajött Amerikából s a talvált méltóság teljesen mozgó házelnökből egyszerre az ellenzék legagilisabb vezére lett. Agilisabb, mint volt valaha.

Az a hatalmas beszéd, a melyben tegnap a kormányt az olasz borvámkauzula ügyében megtámadta, egyike legszebb szónoki diadalainak. Mintha megfiatalodott volna, gondolatfűzése, érvelése csodásan ujszerű, ötletes és a nemzeti eszme terén megalkuvást nem ismerő.

Honnan ez a nagy változás? Mi tette Apponyira Amerikában azt a nagy befolyást, hogy most egyszerre szabad szárnyat ad szellemének, fölösleges terhektől megszabadulva, merész röpüléssel mutatja a jog és igazság utját — előre, fölfelé?

Megmondta Apponyi maga egy magánbeszélgetés során. Két dolog kapta meg u. i. az ő lelkét Amerikában: az egyéni érvényesülés maximuma és az egyén megbecsülésének maximuma.

Két nagy eszme. Nem csoda, ha általuk nagygyá felelt az újvilág s meghaladta a régít, az öreg Európát.

Az emberi méltóságból, a kereszténységből, a szabadság elvéből, az egyenlőségből, a testvériségből — korunk mindenik uralkodó eszméjéből folyik mind a kettő. És mégsem találják meg az egyházon kívül sehol.

A kis olasz boltos testvére ülhet a világ legdicsebb és legrégebb trónján, a pápai széken; az ujaradi ács fia biborpalástot ölthetett vállára; egyebütt mindjárt azt kérdik a társaságban: mi az állásod? mi volt az apád? Ha feljebb akarsz jutni, nagyapád iránt is érdeklődnék s legmagasabb kegy sugarait csak nyolcz ősapa és ősanya czimerei által nyerheted el. Az állam élére pedig egy napoleoni lángelme sem zsenialitása által, hanem százezrek holttestén s milliók könnyein s átkán keresztül juthat el, hogy aztán karddal nyert hatalmát kard által veszítse el.

Az egyén nem az lesz, a mire születik, hanem a hová beleszületik. Az egyik nem tudja betölteni szerepét, a másik kinő belőle. A bajorok államának feje a bolondok házában van s mégis korona van fején, mert koronába született. A kétségbeesett, tönkrement egzisztenciák légioja viszont azon a kínai falon törte össze szárnyait, a melyet szabad röpte elé a társadalom kasztfelfogása épített.

Igy érvényesül az egyén nálunk. Amerikában lehet a munkás fiából köztársasági elnök s az elnök fiából ismét munkás; de az bizonyos, hogy éppen e korlátlan lehetőség miatt mindenik be is tölti a helyét. Egész ember az elnök is, a munkás is. Annak nincs szüksége gondnokra, ennek nincs oka elkeseredni. Szárnyaszegetten téllenségbe vonulni.

Az egyén megbecsülése még kevesebb mifelénk.

Mi után kellene az egyént megbecsülni? Tettei után. A helyett a czim és a vagyon szerint történik. Ha czim és vagyon alapján valaki megbecsültetést követel, nem lehet azt tettei alapján megtagadni tőle. A világ leghatalmasabb köztársaságának feje kezét fog minden munkással, ki kérges tenyerét feléje nyújtja — a világ legnagyobb abszolút monarchiájának feje pedig tizezrével áldozza fel hatalomszomjának birodalma legerősebb férfikarjait. Az a kézszorítás önértetet ad a munkához s emeli a nemzeti vagyon értékét, ez a hatalomszomj a sirkereszteket szaporítja.

Az új világ dolgozik, az ő — temetőket népesít be. Amott egyenlő mindenki az életben is, itt csak a halálban. Az egyéni megbecsülésnek igazi fokmérője a köszönésünk: alázatos szolgálja!

Az egyéni érvényesülés korlátolt s az egyén megbecsülése igazságtalan. Ez a kettő nyomja az egész valónkat, nyomja a nélkül, hogy észrevennénk, merthiszen beleszülettünk. Hanem ha egyszer megszabadul valaki a terhes légnomásunktól s szabadabb, tisztább, emberhez méltóbb légkörbe kerül: megifjodik, megacélozódik a lelke, mint valami üditő italtól a lankadó test.

Vajha szétáradna közöttünk az az ifjui, erős, merész szellem, a melyet Apponyi magával hozott! Erősödjék az egyéni szellem országszerte, mert csak erős férfi egyének adhatnak a nemzetnek is erős egyéniséget. Mi pedig kis nemzet

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Aki nem tud felejteni . . .

Irtá: Várady István.

I.

Beléptem a szobájába. Igazán nagyon csinosan volt berendezve. Rend és tisztaság mindenütt, csak a harmoniumon heverték szanaszét a kóták. A mig ott várakoztam, szét néztem a szobában. A függöny félre volt húzva és a nap sugarai éppen rásütöttek az egyik sarokban álló imazsámolyra. Fölötte egy szép nagy szobor volt. A lourdesi Mária. A karját két olvasó fonta körül. A szobor fölött egy kis feszület. A szobor alapzatainál vadrózsák, friss üde vadrózsák voltak szétszórva. Oda léptem az imazsámoly mellé. A feszület mellett egy préselt vadrózsát láttam, átlátszó kaucsukba befoglalva.

— Ebben a pillanatban itt lesz a bátyám. No de foglaljon addig is helyet.

— Csak a kezét mossa meg, a méhesben

összepiszkolta. Most jött haza csak az iskolából. Ma is templomozás után fölrendelte a gyermekét. Bocssáson meg, megint magára hagyom, oda ég a peccsenye — s kiment a kis Erzsike.

— Kérem, — Istenem! — milyen boldog is az én barátom — gondoltam magamban. Itt nem kell annyit küzdenie a mindennapi kenyeréért, mint nekünk városban, itt nem kell annyi szeszélyt kielégíteni, itt nem teszi az ember lelkét fásulttá sok-sok körülmény. Összehasonlítottam a falusi s városi életet s fáztam az utóbbtól. — Vajjon hogy érzi magát itt ez a fiu? — Hiszen valamikor egyike volt a város legsnájdigabb gavallérjainak. A szalonok becézett kedvence vajjon hogy törődött bele a falusi életbe? . . . S vajjon . . . vajjon tudott-e feledni?

Nem győztem várni. Eleibe indultam. Kinyitott az ajtó. Ő jött be, Morvai Tibor. Egymás nyakába borultunk. Az örömtől alig tudtunk szóhoz jutni. Őt évvel ezelőtt láttuk egymást utóljára. Azóta alig egy pár levelet váltottunk egymással.

— Csakhogy valahára! — Azt hittem, soha se jössz már el. Gyere ide mellém. Ül le. Hadd nézzelek meg jól, hiszen olyan rég nem láttalak. Nincsen semmi bajod? — mit csinál a nagybátyám? — hát az ujjadon nincs-e még jegygyűrű? — lumpoltatok-e sokat? — mit csinálnak a kompanisták? — nem ártott meg a városi élet? — mi ujság a színházban? — hát az öreg tanító bátyánk mit csinál? — hogy vannak szülőid? — levizsgázott-e már a kis mokus?

— De az Isten szerelmére kérlek, szóhoz sem tudok jutni. Kezd egyenként, aztán ugyan tudok felelni rá. Olyan gyorsan pereg a te nyelved, hogy minden asszonyon túl teszel.

— Jól van no. Kezdjük tehát előlről. Aztán mig megfeleltem minden kérdésére, bizony dél volt már. Még egy kérdést akart hozzám intézni, de abba hagyta. Rajtam volt tehát a kérdezősködés sora. Tibor — fogadjunk eltaláltam a gondolatodat. — Aztán oda mentem egészen melléje. Hozzáhajoltam s megfog-

Fábry Testvérek

ÁRUHÁZA, Fő-utca

Ajánlja az őszi és téli idényre érkezett újdonságait **FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAK** mellett.

Női férfi és gyermek czipők, férfi, halina és fiu csizmák, galocsnik óriási választékban. **Uri és fiu nyulszőr, lóden és Plüsch kalapok, és sapkák. Bőr, bélelt és kötött kesztyűk, fehér és színes uri ingek, plüsch és flanel takarók, jäger és marinó alsó ingek, nadrágok, harisnyák, gamáslik, lábszárvédők, s még számtalan czikk** **Óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett.**

létünkre erős egyéniséggel előre haladhatunk, nélküle — háború nélkül irtuk alá pusztulásunkat. Dr. K. A.

Tisza és az udvar.

Bécsi tudósítónk értesít az alábbi érdekes és a jelenlegi politikai bonyodalmakat élesen megvilágító udvari eseményekről. Talán emléünkben van még, hogy a nyári szünet vége felé gróf Khuen-Héderváry meglátogatta gróf Tisza Istvánt. Az a látogatás nem volt pusztán udvariassági tény, hanem Khuen-Héderváry akkor vitte meg gróf Tiszának az udvar ultimátumát, hogy a képviselőház összeülése után rögtön lásson hozzá a házszabályok reviviziójához. Tisza István tehát, ha nem bír most boldogulni az ellenzékkel, akkor bukott ember. Es csak az az egy mentsége lenne már, ha sikerülne az ellenzéknek rábírní, hogy bármiféle alakban, enerpromisszum, vagy pártközi bizottság formájában járuljon hozzá a házszabályok módosításához. Az ellenzéknek azonban, lehetőleg lesz annyi esze, hogy másodsor nem fog felülni Tiszának s nem enged részt ütni a magyar alkotmányon. Ennek sorsa és jövője ma kizárólag az ellenzéki pártok kezében van.

Körber — szövetkezik Tisza ellen.

A képviselőház folyosóján ma érdekes dologról beszéltek, még pedig Körber osztrák miniszterelnök egy állítólagos bizalmas nyilatkozatáról, hogy ő a maga részéről is mindent el fog követni, hogy a magyar ellenzék akcióját, amely Tisza István miniszterelnök megbuktatására irányulna, — a legerősebben támogatja.

Ha a hír igaz, úgy Tisza István méltán büszke lehet parlamenti szereplésére. Kérdés azonban, hogy a magyar ellenzék szövetkezik-e egy olyan emberrel, a kinek éltető eleme egyes egyedül az ármánykodás.

És még nagyobb kérdés, mi akar lenni az a szövetkezés? Képtelenség, mesebeszéd, hogy Körber, egy idegen állam miniszterelnöke szövetkezzék a magyar ellenzékkel. E szövetségnek sem módja, sem formája, sem eszköze, sem célja nem lehet.

Van azonban a híresztelésnek célja. A kormány nem sok reménnyel néz jövője elé,

mikor az ellenzék kezét akar fogni ellene s a pártban is idegenkedés mutatkozik a házszabályrevizió miatt. Ez a híresztelés alkalmasnak látszik a hívek fellelkesítésére, másrészt az ellenzék diszkreditálására. S így megmarad legutolsó kérdésnek: vajjon ki fog a híresztelésnek felülni?

Apponyi Albert gróf ünneplése.

A Magyar Nemzeti Szövetség ma délelőtt tízedfélórakor üdvözölte Apponyi Albert főtisztos amerikai diadalutja alkalmából. Az ünneplés a képviselőház fogadótermében zajlott le. Ahova Apponyi Albert gróf néhány perccel később lépett be. A nemzeti-párt küldöttsége Bujánovics Sándor udvari tanácsos, volt képviselővel élén, harsány éljenzéssel fogadta a grófot. Ezután Bujánovics Sándor szép beszédben ecsetelte Apponyi gróf amerikai diadalait, sikereit, amelyekért az egész nemzet hálijára számíthat. Apponyi Albert gróf nyomban válaszolt és megköszönte a szíves és lelkes óvációt. Azok az eredmények, melyeket a magyar csoport elért, felélesztették azokat az emlékeket, a melyeket Kossuth Lajos Amerikában keltett, de fokozta is a magyarok iránt ott megnyilvánuló rokonszenvet. Megemlékezett arról is, hogy örömmel tapasztalta, hogy Amerikában élő hazánkfiai nem vetkeztek ki magyarságukból. Bárha a mi nemzetiségeink itthon oly buzdósággal, lelkesedéssel énekelnek a magyar Himnuszt, amint ezt az amerikai honfitársaink tették. Még egyszer meleg szavakban megköszönte az ünnepeletést.

A Nemzeti Szövetség ezután kijelentette, hogy nem ejtette el az Amerikában járt magyar képviselők ünnepeletését és kérte Apponyit, hogy mint azok vezére, ezen az ünnepeleten jelenjen meg.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 15.

Unnapi czime van a Háznak. Gróf Apponyi fog beszélni. Már jóval az ülés előtt roskadoznak a publikum terhétől a karzatok s

a képviselők is megtörik a padsorokat, hogy az amerikai diadalutról hazatért nagy szónokot ismét meghallgassák. A folyosón az ülés előtt alig van élet. Sokan vannak, de ma már óvakodnak a különböző pártból való képviselők attól, hogy szóba álljanak egymással: minden összevillanó szempillantás nyomán már a pakolás gyanuja kél.

A mai ülés különben is sokat ígér. Apponyin kívül — akit különben az ülés előtt a nemzeti szövetség Bujanovics Sándor vezetés alatt üdvözölt — esetleg Bánffy és Eötvös Károly is beszél, ami mindenesetre nagyban emeli a nivót is s feszíti meg az érdeklődést. Tisza ideges nyugtalansággal foglal helyet a székében, ma megint kellemetlen falatokot kell lenyelni.

Az ülést fél tizenegy óra után nyitotta meg báró Feilitzsch Arthur alelnök. Az irományok előterjesztése után gróf Tisza István terjesztette be az állami számvevőszék jelentését az 1903. évi zárszámadásokról. Ezután Belicska Béni, az ig. biz. előadója jelentette, hogy Herczeg Ferencz mandátuma rendben van. A pécskai képviselőt a hatodik osztályba sorozták. Az interpellációs könyvbe Gabányi Miklós a szabadságharcos honvédek dolgában jegyzett be interpellációt.

Elnök: Feilitzsch Arthur báró.

Tisza István gróf miniszterelnök egy számszéki jelentést terjeszt be 1904-ik év második évnegyedről.

Belicska Béni előadó: Beterjeszti az igazoló bizottság jelentését Herczeg Ferencz mandátumáról, amely teljesen rendben találtatott.

Elnök: Herczeg Ferenczet végleg igazolt képviselőnek jelentette ki, mert a szabályszerű 30 nap letelt és mandátumát senki sem támadta meg.

Az interpellációs könyvbe Gabányi Miklós jegyzett be interpellációt a 48-as honvédek érdekében.

Napirenden van az olasz provisorium folytatólagos tárgyalása.

Apponyi beszéde.

Apponyi Albert gróf: Gazdasági és politikai vonatkozásaiban bírálja a javaslatot. Közjogi részben botlások vannak, közgazdasági sulya a

tam a két kezét. A szemébe néztem hosszasan... Tibor, hát még mindig? ... Szomoruan hajtotta le a fejét.

— Még mindig... Nagyon... Hol van Ő?

(Szegény fiu, tehát nem gyógyultál meg, a falu sem használt neked — gondoltam magamban.)

— Nem tudom. Egy darabig figyelemmel kísértem mindazt, a mi körülötte történik. Olyan okos s olyan hiu volt, mint mindig. Éppen akkor helyezték át s aztán nem tudom mi történt tovább. Különböznél meg el az egész dolgot. Hogy mi lett belőlük? — tudja az Isten. Mondtam már, ne törődj vele. Beszéljünk egyébről.

Nem szólott semmit, csak nézett a levegőbe. Aztán az imazsámolyra irányította tekintetét, majd bánatosan nézett rám:

— Hát veled se beszéljek felőle? Magamba tűnődöm, gondolkozom mindig. Egyszer van valakim, a ki tudna felőle beszélni, beszélni jól — rosszat — bánom is én akármint, — s az az egy is azt mondja: ne beszéljünk róla. — Rossz fiu vagy!

Megesett szívem szegény barátomon. — No jól van. Beszélni fogok, de csak majd délután.

Láttam, hogy egy pillanatra fölragyogott a szeme. Aztán oda lépett a szobor elé. A virágtartóból kivett egy szép vadrózsát s nekem nyújtotta: »Ime jutalmad előlegesen.» »Hát erre emlékszel?» s rá mutatott a hervadt vadrózsára.

— Talán. Valamikor... Na igen! — a nőgyelet hangversenyét követő napon Ő, te, a mamája, Zöldiék s én kimentünk az erdőre. Ti ketten előre szaladtatok. Az utszélén leültek egy vadrózsa bokor alá... Mikor esküvel fogadtátok egymásnak... örökre... Hogy gyönyörködtem én akkor a ti boldogságtokban.

— Akkor... akkor...

— Látod Tibor! Mondtam én akkor is, ne higj neki. Nem te vagy az első, s nem is leszel az utolsó. Te huszonkét éves voltál s ő huszonhárom s annak már — öt éve...

... Öt éve... Mintha csak tegnap leti volna.

— No jöjjenek ebédelni! — szólt be hozzánk Erzsike, a Tibor huga. A verendán pá-

rolgott a forró leves. Ettünk jó étvágygal. Kedélyesen csevegtünk el azokról az időkről, mikor Erzsikével együtt felfordítottuk a tintás üveget a tanító ur asztalán. Ez nem volt elég. Én tintával bajuszt festettem magamnak s azt kérdeztem: Ügyes legény leszek-e? — Ő azt felelte, hogy igen. No csókoljon meg hát érte. Erzsike egyet csettintett a nyelvvel s megcsókolott, akkor nekünk szabad volt csókolózni, éppen olyan bajusza lett a tintától, mint nekem, akkor nyitott be a tanító bácsi, no hiszen ki is kaptunk érte.

II.

Kimentünk a méhesbe. Megnéztem az iskolát. Tibor mindent olyan jó kedvvel mutogatott meg. Aztán bementünk a kertbe s lepihentünk egy terebélyes almafa árnyékába. Oda ült egészen közel hozzám s elkomolyodott.

— No most már beszélj róla. Megigérted. — Ha örömet okozok ezzel neked, szívesen. Tehát hushagyó kedd éjjelen...

— Beszélj el mi történt a bál alatt. Nem emlékszem semmire.

Nem emlékszel? Későn mentünk be a

Róth M. utóda

ajánlja ez évadra érkezett angol ujdonságait

Egyedüli raktár

Fownes féle (Valódi amerikai
angol kesztyűkben (cipőkben

uri ingek mérték szerint

angol vadász mellény és bőrkabát
különlegességek.

szerződésnek pedig a borvámra alapul. A borvám visszavételét jelent, hogy 1904-re 20 aranyban volt megállapítva az olasz bor váma most pedig október 15-éig az év végéig 6 frt. 50 kr. aranyban. Ezért ereszjük be az olasz bort házasítások címén. Ez határozott visszatesés. Ha tekintjük, hogy Olaszországnak éppen érdeke a szerződés, mint nekünk és ha tekintjük hogy ezért Olaszország kész volt a borvámklauzulát elejteni, az a véleménye, hogy bortermeletésünket meglehetett volna menteni attól a mennyiségtől is, amely az év végéig oly alacsony vámtétel mellett Olaszországból hozzánk beözönlik. Azt hiszi, hogy nincs okunk a szerződésnek oly nagyon örülni. De kifogásolnia kell a szerződésnek rendelkezésekkel való életbeléptetését is, mert hisz volt, volna idő, hogy a szerződést rendes uton tető alá hozzuk. A parlament nyugodt volt ki is fáradt már, tehát azaz ok nem forgott fenn. Azt amit Tisza csinál, az *Plebiscitarius cerarizmus*. A miniszterelnök valóságos *parlamentaris monsieur sans gêne*. (Taps. Éljenzés, a bal és szélsőbalon.)

Fejtegeti ezután, hogy milyen motívumok alapján hozatott az 1899. XXX. törvény. A viszonyosság megszegése esetére jött létre. Benne van a törvényben, hogy a kereskedelmi szerződések kötése, a vámszövetség megkötése az autonóm vámtarifa létrejötte előtt nem engedtetik meg s e törvény bármely pontjának meg nem tartása a viszonyosság megsértésével egyenrangunak tekintetik.

A kormánynek tehát nincs joga e törvényt meg nem tartani, nem azért hozatott, hogy meg ne tartassék. (Tetszés a balon.) Ez egy garancia volt nekünk Ausztriával szemben, mely ha be nem tartatik, az önálló vámterületre lépünk át. (Tetszés.)

Csodálkozik az előadó mai felfogásán. Nem tudja, ez a Rosenberg azonos-e azzal a Rosenberggel, aki 1899-ben, mint előadó szerepelt. (Élénk helyeslés.)

Olay Lajos: Akkor még nem volt gróf! (Derűtség.)

Rosenberg Gyula: Azonos, azonos.

Rákosi Viktor: Akkor még nem volt udvari tanácsos.

Rosenberg Gyula: Nem is lesz.

Apponyi Albert gróf: Akkor az előadó ur azt mondta, hogy az autonóm vámtarifa nélkül kereskedelmi szerződések nem köthetők.

Zajos kiáltások: No tessék. Most másképp beszél!

Polónyi Géza: Mindenre kapható!

Elnök csendet kér.

Gabányi Miklós: Az elnök is mindenre kapható.

Elnök rendre utasítja.

Apponyi Albert gróf: Kérdi micsoda biztosítékunk van a törvényekben, különösen Ausztria előtt. Ha látja, hogy a mi érdekünkben alkotott törvények csak addig garanciák, amíg a kormánynak akadályul nem szolgál s rögtön félre dobják, ha kellemetlen. Ez csak az ellenteleinket erősíti. (Tetszés a balon.) Nem áll, amit Rosenberg mond, hogy csak formai hiba történt. Kijelenti, hogy az új vámtarifa — e törvényhozás döntése nélkül — nem létezik, e nélkül a külfölddel szerződést kötni nem lehet s ez nem formahiba, hanem ezen garanciaiális törvényünkről való lemondás, az 1899. XXX. t.-cikk erkölcsi kötelezettsége alól való felmentés. S így abból a törvényből csak az maradt, amit e törvény ellenében koncessiónak irtunk, vagyis az egész eljárás álarca mögül élénkbe néz a közös vámterületnek minden áron való megkötése (Taps, éljenzés, a bal és szélsőbalon.)

Olay Lajos: Gyalázat!

Apponyi ezután azzal végzi, hogy ő aki az 1899. XXX. t.-cikk megcsinálásában részt vett kétszeres kötelességének tartja e javaslat ellen állást foglalni s azért a limine elutasítja e javaslatot és a Kossuth-párt javaslatához járul.

Hosszas taps, éljenzés! Az ellenzék és a szélsőbal Apponyihoz tódul. Tisza István szólasra áll fel, de az ellenzék perczekig éljenéz és tapsol, újra leül s az éljenzés és taps megszűnése után juthat szóhoz.

Tisza válasza.

Tisza István gróf miniszterelnök: Apponyinak felel. (Hosszas zaj. Elnök csenget.)

Amely parlamentben a szólás jogát nem engedik meg, az nem teljesíti hivatását. (Perczekig tartó zaj.)

Olay Lajos: Az ilyen törvénytíprónak semmit!

Elnök folyton csenget. Olay Lajost rendre utasítja.

Olay Lajos bejelenti, hogy Tisza után a házszabályokhoz kér szót.

Tisza István gróf miniszterelnök végre szóhoz jut s Apponyinak felelve, kijelenti, hogy a végleges szerződés deklaratójában ki van tüntetve, hogy a végleges szerződésben az általános vámtarifa lesz az irányadó. Beismeri, hogy az ideiglenes szerződésnél nem érvényesült a magyar kormány előzetes álláspontja, most általánosabb kedvezményt akart kieszközölni, de konstatálja, hogy mindkét kormány mindent megtett, hogy a nemzete érdekét megóvja s több koncessziót nem lehetett kieszközölni.

Felel azután Apponyi vádjaira. Igaz, hogy január elseje óta becikkelyezés nélkül tartjuk fenn az Olaszországgal való megállapodást, pedig abnormálisan gyorsan tárgyalták le a javaslatokat.

Hát erre azt feleli, ő többször kérdést intézett az ellenzékhez, hogy hosszabb vita nélkül átengedik-e a javaslatot.

Polónyi Géza: Autonóm vámtarifa alapján nyolcz nap alatt letárgyaltuk volna.

Tisza István gróf miniszterelnök: S mindig gunyosan visszautasítottak.

Különben nem csoda, ha Apponyi nagyon is soknak találta az időt, mert sokat volt távol.

A törvény megalkotását ő is helyeselte s annak *célját* tartja mindig szembe előtt. Módosítani akarták a törvényt, de nem volt rá idő. A kérdés az: minő előnye származott abból Ausztriának, hogy belementek a szerződésbe?

Felkiáltások: Nem arról van szó!

Életbevágó dolog volt, hogy belemenjünk a szerződésekbe s akkor áldoztuk volna fel Magyarországot érdekeit, ha bele nem megyünk a szerződésbe. A törvénynek *célja* pedig az ország érdekeinek megóvása volt. (Helyeslés jobbról.)

A cél, hogy a vámtarifa létrejöjjön, az osztrák viszonyok folytán nem látszik egyhamar megvalósulhatónak. Lehetett volna-e tehát

terembe. Éppen egy keringőt játszott a cigány. Ó Hadikkal, a kis tűzérhadnaggyal tánczolt. Köszöntésünket nagyon hidegen fogadta, holott máskor? — Látni lehetett, hogy igen kellemesen érzi magát Hadik karjai között. Te nagyon sápadt voltál. Közbe kétszer tánczoltatok csak együtt, s alig beszéltek valamit. Következett a második négyes. Két héttel előbb neked ígerte el, de megfélekedezett s oda ígerte Hadiknak. Te egy szót sem szóltál. Vetted a kalapod s távoztál Maressel. Én ott maradtam. Nem tánczoltam, csak figyeltem. Ót. Nagyon jól érezte magát Hadik társaságában, tekintete véletlenül abba a sarokba esett, ahol én voltam. Mintha kereset volna valakit mellettem s kissé elpirult. Azt hittem most már elveszti jókedvét, ha észreveszi távollétedet. Dehogy. Tánczosához fordult s kedélyesen csevegett tovább. A souppé csárdást meg úgy járta Hadikkal, hogy mindenki őket bámulta.

Másnap este Mares jött hozzánk feldult képpel. Ó ujságolta, hogy Ó férjhez megy Hadikhoz. Akkor egész éjjel nem aludtunk.

Csütörtökön d. e. átmentünk hozzájuk. Azt a meleg fogadtatást, melyben máskor részesítettek, most elnyelte a föld. Édes anyja egész kedélyesen adta elő, hogy leányát Hadik nélkül veszi s reméli, hogy mi mint leányának őszinte barátai szívünkben örülünk.

Nem tudom, hogy jöttünk el onnan. Te ugyanaz nap d. u. beszélte velem. Hogy mit? — nem mondtad el. Hazajöttél, összetörtél két üveg keretet. szétszakítottál két fényképet s megirtad az áthelyezés iránt kérésedet. Este vonatra ültél s elutaztál nagybátyádhoz. — Ennyi az egész.

Az eljegyzés megtörtént. De a Hadik kauzcióját — hiába esdekeltek a protektorai, — nem engedték el, sőt két hónap mulva áthelyezték egy boszniai ezredhez.

Egyszer találkoztam vele a színházban. Felőled is kérdezősködött.

— Mit kérdezett? — kapta meg Tibor a kezemet.

— Hogy hol vagy.

— Csak ennyit?

— Csak. — Egy év mulva úgy volt, hogy

Somlyai, a derék aljegyző elveszi. De közbe jött egy új csillag — a gazdag Borsi, kiért Somlyait elutasította. A gazdag Borsi börtönbe került, váltót hamisított — most diurnista. Persze, nem mehetett hozzá. Aztán nem jelentkezett senki.

Tibor szomoruan bólintgatott.

Megsajnáltam szegény fiut. Vigasztalni próbáltam. Látod Tibor, te ugy sem lettél volna boldog vele. Ó nem szeretett téged. Ó csak a hiuságát elégitette ki, hiszen mindig volt hódoló udvara. Tetszett neki, hogy szépségével, szemei varázásával mindenkit elbűvöl. Nem szeretett ő igazán senkit.

S mi lett tovább? — kérdé rövid hallgatás után.

Az apja meghalt, nagyon sok adósságot hagyott hátra. Eladtak mindent. Azok a körök, melyekben addig éltek nem törődtek velük. Egyenként maradtak el a lelki jóbarátok és ismerősök. Falura mentek egy rokonukhoz. Édes anyja ott elhalt.

— És ő?

— És ő? — a jó Isten tudja. Azt hallot-

U J! **Megnyitá** **U J!**
MAGYAR DIVATCSARNOK Szent-László-tér, (Kis-piacz)
Saskapu mellett.

Kizárólag szép, divatos és jó minőségű árúk. Az őszi időny különlegességei ruhaszövetekben, costümekelmék, blouse- és ruháselymek, vászon-, chiffon-, damasz-árúk, ágygarnitúrák, saját készítményű paplanok. Teljes menyasszonyi kelengyék.

Ár tekintetében kétséget nem szenved, hogy olcsóbb mint bárhol

Szíves pártfogást kér tisztelettel:

MAGYAR DIVATCSARNOK.

jobbat tenni, minthogy az ország érdekeit a *vámtarifa-javaslat* alapján, a külföldi szerződésnél megóvjuk. (Helyeslés jobbról.)

Nem az szolgálja az ország érdekét, aki a nagy pókok között mindig állandó elvek mellett harcol, hanem aki a viszonyokhoz mérten az ország érdekét igazán megvédi. Ajánlja a javaslat elfogadását. (Éljenzés jobbról.)

Olay Lajos a házszabályok czimén szólal fel, de az elnök figyelmezteti, hogy csak a házszabályokhoz szóljon.

Olay indignálva feleli, hogy neki ki kell fejtenie indokait, mert az elnök megsértette az ő méltóságát.

Ezért az elnök rendreutasítja.

Ismét Apponyi.

Apponyi Albert gróf személyes kérdésben felel Tiszának, aki a nyári idő alatt való gyakori távollétére tett czélzást s ezért könnyű volt rövidnek találnia az időt. Hát ő az előző évben eléggé huzta az igát, aztán nem csoda ha a nyugodt tárgyalások idején több időt töltött távol. (*Kiáltások a balon:* Hát Tisza hol volt tavaly? Sohse volt itt. Geszten volt, intrigált!) Ujból hangsúlyozza azután, hogy a törvény világosan megmondja, hogy az 1899. XXX. t-czik bármely pontjának be nem tartása a viszonyosság megsértésének tekintetik s ezt nem lehet semmiképp elmagyarázni.

Elnök az ülést felfüggeszti. Az ellenzék Apponyit hosszan éljenzi.

Szünet után

Ernuszt Sándor képviselő beszélt, de beszéde elején hirtelen rosszul lett, úgy, hogy az elnök 5 percre felfüggesztette az ülést. Zboray és Rakovszky Ernszthez siettek és kiverték őt a teremből.

Ezután még Endrey beszélt. Ülés vége 2 órakor.

† Vidovich György.

1833—1904.

A váradai egyházmegyének egy régi, hűséges, érdemes papja hunyta le tegnap örökre szemeit, akinek halála őszinte gyászt hoz Szent László egyházmegyéjére.

tam nevelőnő lett, viszont mások azt mesélték színésznőnek ment. Melyik igaz? Nem tudom.

Két hétig voltam ott. Minden reggel ki mentünk sétálni. Minden sétából vad rózsát hozott haza. Néha úgy el-el nézegette őket. Egyszer megszólítottam: mit tudsz rajta látni mit tudsz rajta szeretni? Tekints el az emléki től. Nézz ide, szeretem ezeket a hamvas szirmokat. ezt az igénytelenségében bájos virágot, szeretem ezeket a lehelletszerű halvány szirmokat, melyek a leggyengébb érintésre is lehullanak, szeretem a tövist rajta, a mely boszszut áll a leszakított, az elrabolt ékességért, szeretem a sötét leveleit, melyek féltő gondtal takarják el a rózsát és szeretem az egymásba simuló apró bimbókat, meg a jelentőségét: »Ne adj a külszinre . . .»

III.

. . . Szombat este volt. Ave Máriára harangoztak. Esti sétánkban találkoztunk a pappal, ki elujságotla, hogy Czobelnek a gazdag földbirtokosnak megérkezett a pesti lánya, férjével a tanácsossal. Magukkal hozták a kis Friczit. A vak Juliskát, kik mellett nevelőt tartanak. Azt is mondta korábban lesz az Isten tisztelet, mert el kell utaznia.

Vasárnap volt, Tibor föl ment a kórusba orgonázni. Én bementem a leghátulsó padba. A pap a hiuságról, a kevélységről prédikált. Nem szabad hiuknak lennünk szépségünkért, elbizakodottnak gazdagságunkért, és tudományunkért stb.

Megláttam a Czobel unokáját a vakleányt. Melléte ült egy leány, a ki könnyezett a pap

Vidovich György, az elhunyt pecze-szóllósi esperes-plebános, tiszteletre méltó tipikus képviselője volt a régi magyar katolikus papságnak.

Nálunk a kath. papságnak francia alakja, a könnyed, tulfinom, udvarias, szellemes, szalonműveltségű, — de egyuttal felületes és könnyűvérű abbé — csak a regényekből ismeretes.

A komoly szobatudós, de szegletes, tulságosan rideg, német papságnak csak ujabban kezd iskolája nőni.

A magyar papságnak az ideálja a régi táblabíró papság volt. Nyílt, magyar természet, vendégszerető, barátságos, emellett képzett, főleg a magyar jogban és történelemben jártas, népe előtt tisztelésben álló, tekintélynek örvendő, igazi uriember, aki a társadalmi érintkezést fentartja ellenségeivel is, akit megbecsüli még az ellensége is.

Ilyen volt Vidovich György, előkelő gentry-családból származott, apja szolgabíró volt, anyja Kállay leány, szabolcsi gentry, közeli rokona a volt közös pénzügyminiszternek Kállay Béninek; rokonságban állott továbbá a bihari gentryekkel a Fráter-ekkel, Miskolczyakkal stb.

1833-ban született. Itt Váradon végezte iskoláit, a szabadságharcz idején már nagy diák volt, — de még nem fegyverképes. Néh. Szaniszló püspök vette fel az egyházmegye kispapjai közé s tanulmányai végeztével, 1855. márczius 19-én szenteltetett pappá. Az egyházmegye több helyén káplánkodott: Szent-Jobbon, Váradon s 1862-ben elnyerte a *hosszupályi* plébániát, hol 23 évig maradt. A nagyobbrészt református vidéken annyira megkedvelték, hogy a kerület kétszer országgyűlési képviselővé választotta függetlenségi programmal. 1885-ben a tekintélyes *pecze-szóllósi* plébániát kapta s egyuttal kerületi esperes, 1896-ban pedig tb. kanonok lett.

Községének mindkét helyen igazi vezére, atyja volt, a megyei életnek tevékeny

beszéde alatt. Jobban szemügyre vettem. Egyszerű divatját mult fekete ruhában volt, a kalapja ujjabb keletű ugyan, rajta gyászfétyol. Haja fekete, de a dus fonatba egy-egy fehéres hajszál is vegyült. Tanítványához fordult. Szomoruan mosolygott, kékes szemével majd elnyelte. Nagyon szép lehetett pár évvel azelőtt.

Imádkoztam. A lelkebe csengett az orgona bugó hangja, a hívők áhitatos éneke, előttem lebegett a sok gyertyaláng fényétől megvilágított oltár, a szivemben ott volt az a különös megilletődés, a mit mindig érez az ember, ha igazán tud imádkozni. S én akkor tudtam.

Egyszerre csak megcsuklott a kántor hangja, az orgona játékon erős zökkenés volt észlelhető.

Fölakartam menni, de féltem, hogy föltűnést keltek. Megvártam tehát a mise végét. Tibor lejött halálsápadt arczczal.

— Mi bajod? — rosszul vagy?

Rohant oda, hol a nevelőnő térdelt. Egy elhullatott vadrózsa levelet vett föl a földről, a mikor a térdeplőről fölállt. Ajkaihoz emelte s megcsókolta.

— Tibor? — mi bajod, gyere haza, te beteg vagy.

Sötét nagy szemekben két könny jelent meg. Egy darabig rám nézett, aztán szomoruan mondta:

— Szent Isten, hogy megváltozott.

— Ki!

— Hát nem ismerted meg!

???

— Hiszen Ő az!

részese és nagytekintélyű befolyásos tagja.

Bár szónok nem volt, organuma nem volt erre való, de a képzettsége és a tapasztalata vezérszerepet juttatott neki — a közéletben.

Az irodalomnak kedvelője, pártolója és művelője volt mindvégig. A *Századokban* s más magyar történeti közlönyökben számtalan értekezése, tanulmánya jelent meg. A *Tiszántul*-nak kezdettől fogva munkatársa volt, ☉ jegy alatt sok kedves remiszszentitárt irt meg Biharvármegye és Nagyvárad régebbi életéből.

A fiatal papságnak önzetlen barátja volt, szeretettel, jóakarattal támogatta őket törekvéseikben, küzdelmeikben.

Betegsége a tavasszal kezdődött. Erős influenzája volt, majd reomathikus baj lepte meg, mely folytonosan erősebben lépett fel. A nyáron fürdön keresett orvoslást bajára, de nem talált. Másfél hónappal ezelőtt már kisejgítőt kellett melléje rendelni. E hét elején annyira súlyosbodott betegsége, hogy a haladoklók szentségeit is felvette.

Halála tegnap délben következett be. Temetése hétfőn délelőtt lesz.

Rokonsága, kik közül két unokahúga évek óta vezette házát s betegségében is hűségesen ápolták, a következő gyászjelentést bocsátották ki:

Vidovich Menyhért honv. ezredes neje és gyermekei, Antal neje és leánya, László neje és gyermekei, Ferencz és neje, Eulalia, Margit és Menyhért nejevel az összes rokonság nevében is fájdalmas szívvel jelentik, hogy szeretett testvérök illetőleg nagybátyjuk Vidovich György cz. kanonok, esperes, Pecze-Szóllósi plebános folyó hó 15-én d. e. 11 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után élete 72-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 17-én d. e. 10 órakor a peczeszóllósi róm. kath. egyházban bemutatandó engesztelő szent miséáldozat után fognak a peczeszóllósi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Béke lengjen hamvai felett!

A keletázsiai háboru.

A döntő küzdelem.

London, október 15. A Reuter-ügynökségnek Kuropatkin tábornok seregénél levő tudósítója jelenti 12-ről: A heves, döntő küzdelem, amely különösen a vasuti vonal körül dult, ma érte el a tetőpontját, amikor az oroszok három napos bátor támadás után megkezdtek a visszavonulást és öt mértföldre meghátráltak. Az orosz sebesültek százai áramlottak a tábori kórházakhoz. Én az ütközetet a Hugpas-dombról néztem Szujnicu közelében. Az ágyuzástól rengett a föld. Mivelhogy a természet már learatták, az ütegek nincsenek többé álcázva, a mint Liaojangnál. Tegnap este az oroszok ismét elfoglaltak egy előbb elvesztett állást, a nélkül, hogy csak lövést is tettek volna. Ma a csatát az egész harcztéren teljes erővel ujából kezdték. A gránátok füstje tizenöt mértföldnyi területen felhőket képez, beborítva a gyalogságot. A tüzéség küzdelmét egész nap folytatta. Egy ezredet keresztüttzbe vettek és attól kellett tartani, hogy pár perc mulva megsemmisült. A huszanpui állás körül délig folyt a harc, amikor Szatkovites ezredes, ki négy napig bámulatos módon tartotta magát, husz tisztjének elvesztése után az ellenség rettenetes támadása elől visszavonult.

Ismét elvettek 15 ágyut.

London, okt. 15. Kuaupunál a csata egyre tart, mialatt az orosz főhaderő a lehető leggyorsabban vonul vissza. A Hun folyó két hidja az átkelésre kevésnek bizonyult s Kuroki vezélyezteteti az átkelést.

A japánok ismét 15 ágyu birtokába jutottak, a melyet azonban az oroszok előbb leszereltek.

Elfogott hadosztály.

A Havas ügynökségnek jelentik Mukdenből, hogy ott az a hír van elterjedve, hogy Miscsenkó tábornokot hadosztályával együtt a japánok bekerítették és elfogták. Pétervári kérézsködésekre ezt a hírt nem erősítik meg.

Mukden, okt. 15. A Reuter jelenti, hogy Kuropatkin hadseregének zömével átkelt a Hun folyón, amelynek utóvédét most Oku fenyegeti.

Miscsenkó hadosztályáról még mindig nincs semmi hír. Félő, hogy a III-ik japán hadsereg teljesen megsemmisítette.

A csár rosszul lett.

Pétervár, okt. 15. Pétervárott a megdöbbenés óriási. A katonai körök Kuropatkin okolják az újabb kudarcért, míg a közvélemény Alexejev ellen van felbuzdulva, mint a kinek szerencsétlen kimenetelű rendeleteit tulajdonítják. A csár a harctéri hírek hallatára tegnap rosszul lett.

A jantaii ütközet.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy az oroszok Jantainál nagy vereséget szenvedtek. A japánok elvagták az orosz centrumot. Az ellenség az orosz jobb szárnyban nagy kárt tett.

Elfoglalt ágyuk.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) Az orosz hadsereg a jantaii ütközetben 36 ágyut veszített. Az oroszok győzelméről szó sem lehet.

A szentpétervári terv.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) Londonból jelentik, hogy az oroszok nagyon el vannak keseredve azért, mert Kuropatkin tábornok a tegnapi óriási vereséggel végződött ütközetet pétervári parancsra, Alexejev hercege terve szerint hajtotta végre.

Kuropatkin azért hibáztatják, mert ezt a tervet napiparancsban a legénységgel is közölte s így az a japánoknak tudomására jutott.

Oyama Kuropatkin seregéről.

Budapest, okt. 15. (Saját tud. táv.) Londonból érkezett táviratok szerint: Oyama tábornok jelentésében azt mondja, hogy az oroszok veresége 30.000 emberre tehető. Kuropatkin tábornok seregét a japánok úgy megverték, hogy az majdnem megsemmisült.

Oku seregének győzelme.

Budapest, október 15. (Saj. tud. táv.) A Reuter ügynökségnek jelentik, hogy Oku győzelme sokkal nagyobb, mint az első perczben hitték. A japánok előre nyomultak s az orosz csapatok meghátráltak.

Budapest, okt. 15. (Saját tud. táv.) A tegnapi harcban a legnagyobb feladat a 16 hadtestre esett. A japán tüzérségnek háromszor be kellett szüntetni a tüzelést.

Tönkretett tüzérség.

Budapest, okt. 15. (Saját tud. táv.) Londoni távirat szerint: a tegnapi ütközetben két ezred tüzérsége lett hasznavehetelenné.

A sebesültek,

Budapest, okt. 15. (Saját tud. távirata.) Pétervárról jelentik, hogy a nagy csata sebesültjeit tegnap szállították kórházakba. Az oroszok is észmerik, hogy igen nagy vereséget szenvedtek.

Az elmebetegek szüreti mulatsága.

Az élőhalottak temetőjében tegnap délután mulatságot tartottak. Jósziví emberbarátok egész rakás szőlőt és gyümölcsöt hordattak össze, hogy az Isten áldásából juttassanak azoknak is, akik a földnek legszánalomra méltóbb teremtsései.

Az örökös melankolikus hangulatot egy perczre felváltotta a jókedv, s ez a percz, mily nagy hatással volt sok szegény beteg lelki világára. Szinte látszott az arcokon, mint szabadulnak a fantázia világától.

Szomorubb mulatságot nem képzelhet el ember. Nem a betegeknek szomorú, hanem a szemlélőknek; látni azt a sok lelki roncsot, a mint erőlködik, hogy kibontakozzék a szellemi zürzavar világából. S néha, néha, a mulatság hatása egészen magához térít egy-egy beteget, de másik pillanatban már ismét az volt, mint előbb: szegény bolond. Az egyik tánczol a zenére, vigan rakja a csárdást, a másik egy sarokba huzódik s ott sir keservesen, a mult örömét siratja. Ha az ember vigasztalni akarja eltasztja magától; nem akar embereket látni.

Az elmekórház mulatságáról tudósítónk a következőkben számol be:

A biharmegyei elmekórház tegnap tartotta meg kitünően sikerült szüreti mulatságát. Négy óra után a csendesebb betegeket az ápolók levezették a kórtermekből az udvarra, hol cigányzene várta őket. A betegek a zene hallatára nem mertek mindjárt táncolni, csak mikor egyikük felhívta erre őket. Azután volt jókedv. Feledtek mindent, csak mulatságnak éltek. Volt ugyan egy-két melankolikus beteg, ki közömbös volt az egész mulatság iránt. Az egy óráig tartó táncz után a szőlő kiosztásra került a sor. Jutott mindenik betegnek bőven, még a dühöngő örültek is kaptak belőle, kik nem vehettek részt a mulatságon. Gyümölcs is volt elég.

Az uzsonna után ismét tánczra került a sor, mely este hat óráig tartott. Ekkor vacsorához csengettek s a betegek szép rendben asztalhoz ültek. Pörköltet kaptak vacsorára, mely után a férfiakat még szivarral kínálták meg. Ezzel aztán véget ért a szüreti mulatság.

A férfi betegek az uzsonna idő alatt a magyar nótákat énekeltek. Ekkor érdekes kis dolog történt. Az egyik beteg — ki öngyilkossági mániában szenved — odaszólt a vendégekhez:

— Én sem vágom el többet a nyakamat, mert még énekelni sem tudok az ezüst géimmel.

A másik beteg — egy nő — pedig arra kérte a körülte állókat, hogy irjanak levelet a menyországba, hogy hamarabb haljon meg.

A nagyváradai jótékony közönség ugyancsak kitett magáért, mert a szegény lelkibetegeket valóságos elhalmozta a sok szőlővel és gyümölcsessel.

A kórház vezetősége mindent elkövetett a mulatság érdekében, élükön *Kenéz* Kálmán főorvossal. Szolgáljon fáradságuk jutalmául a közönség elismerése.

UJDONSÁGOK.

Kossuth Lajos szobra Nagyváradon.

Annak idején Nagyvárad város törvényhatósága utasította a városi tanácsot, hogy alkalmas időben tegyen előterjesztést *Kossuth*

Lajos szobrának felállítására. Azóta nyugszik a dolog. A nagyváradai 48-as függetlenségi párt indított nemrégén mozgalmat a szobornak társadalmi uton leendő felállítására. A felhívást és aláírási íveket most küldték szét *Kossuth* Lajos emléke annyira be van vésvé minden magyar ember szívébe, hogy külön ajánlás nem is szükséges s elégnék tartjuk a felhívást teljes egészében a következőkben közölni:

Szobrot Kossuth Lajosnak.

Tíz éve, hogy *Kossuth* Lajos, Magyarország kormányzója, az élők sorából elszóltatott. Városaink és községeink vételkedve sietnek ércben és kőben megörökíteni a magyar történelem legnagyobb alakjának emlékét.

Nagyvárad városa abban a nemes versenyben eddig nem vett részt. Önmagunkat tiszteljük meg, ha főterünket *Kossuth* Lajos szobrával ékesítve, lerójjuk hálánkat és elismerésünket a magyar nemzet újjászületésének lánglelkű megteremtője előtt. Ezért határozta el a nagyváradai «48-as népkör» azt, hogy *Kossuth* Lajos szobrának alapjára nyilvános gyűjtést és széleskörű agitációt indít, mert méltatlan volna városunk és megyénk lelkes közönségének érületéhez, ha hazafiai kegyeletünk megnyilvánulásában utolsók maradnánk.

Kérjük ezért Nagyvárad város és Biharvármegye hazafias közönségét, hogy *Kossuth* Lajos szobrának mielőbbi fölállítását előmozdítani sziveskedjék. A legkisebb adományt is köszönettel fogadjuk és hirlapilag nyugtázzuk.

A gyűjtőíveket dr. Adorján Emil gyűjtő és végrehajtó bizottsági elnökhöz, adományokat pedig a «Központi Takarékpénztár» részvénytársasághoz Nagyváradon kérjük 1904. évi december hó 1. napjáig beküldeni.

Kelt Nagyváradon, 1904. évi október hó 15. napján.

Hazafias üdvözléssel: Dr. Barabás Béla orsz. képviselő, a szoborbizottság diszelnöke. Dr. Adorján Emil a gyűjtő és végrehajtó bizottság elnöke. Szokoly Tamás a 100-as nagybizottság tb. alelnöke. Dr. Stokker József a 100-as nagybizottság elnöke. Cser János a gyűjtő és végrehajtó biz. pénztárosa. Fried Ferencz a gyűjtő és végrehajtó biz. ellenőre. Arany Sándor, dr. Altmann Jakab, Balogh Károly, Balogh Vilmos, Beczkay Lajos, Bencz Gyula, Benrád Albert, Bereczky Lajos, Bereczky Sándor, D. Berger Ignác, Bertsey György, Böszörményi Lipót, Bodnár János tanító, Bodnár János bádogos, Bogdán József, Boros Jenő, Bujdosó Lajos, Czeglédy Jeremiás, Czeglédy Sándor, Daday József, Déry János, Diósy Ferencz, dr. Dóry Ferencz, Dolgos Ignác, Domokos Károly, Eberl Kálmán, ifj. Farkas József, Fischer Emil, Fleischhacker Hugó, Friedl Mihály, Fröhlich János, Gábor János, Gyagyovszky János, Gerencsér József, Goldberger Lajos, Greiner Dániel, dr. Halász Lajos, Hann Lajos, Helfy József, ifj. Joó Ferencz, Karger Sándor, Katona Mihály, dr. Kazay Kálmán, Kecskeméthy István, Kelen Béla, Király Zsigmond, Kiss Dávid, Köblös Ferencz, Kovács Kálmán, Kriszta Sándor, Kuglis János, Kiss Elek, dr. Löwy Mór, Magyary Jenő, Maresch Károly, Márkus Bernát, Materny Imre, Mertz János, Milibák József, Mokry János, Molnár János, Moskovits Farkas, Moskovits Miksa, Nadányi Jenő, Nadányi Károly, Nagy János, Nemes Gyula, Németh Antal, Nyíry Pál, Paizs Béla, Pálffy Béla, Palóczy Károly, Peller Ferencz, Pelley Sándor, Porjesz Herman, Rácz Mihály, Rimler Károly, Richter Antal; dr. Rosenthal Mór, dr. Sarkadi Lajos, Sauer Kálmán, Schüch József, Schütz Albert, Schwartz Izidor, Silberman Ignác, Sinka László, Stern Herman, Stern Sándor, Stern Soma, Szabó Dezső, Szabó László, Széles Lajos, Szilárdy Ernő, Szilágyi Lajos, Tátray Sándor, Tokay Mihály, ifj. Toth Lajos, dr. Vueskics Gyula, Weisz Károly, Weisz Lajos, Zboray Gyula, Zimmer Károly, a 100-as nagybizottság tagjai.

* **Radnai püspök ünneplése.** Említettük, hogy *Radnai* Farkas besztercebányai püspök állandó tartózkodásra Garamszentkeresztre érkezett. Bevonulásáról most a következőket jelentik: A püspököt minden községben, melyen utja keresztül vezetett, lelkes tünnetéssel fogadták. Bars vármegye határán küldöttség élén Finka Sándor főszolgabíró fogadta üdvözlő beszéddel, melyre a püspök szívélyesen válaszolt. A menethez itt husz hintó csatlakozott előkelő közönséggel. A Garam hidja, melyen a menet átvonult, zöld ágakkal, virágokkal, Bars megye és a püspökség czimereivel volt díszítve. Garamszentkereszten pompás diadalkaput állítottak föl, melynél a katolikus papság fogadta a püspököt, a ki azután híveinek éljenzése közben vonult rezidenciájába. Este a püspök tiszteletére fáklyásmenetet rendeztek.

* **A katolikus sajtó erősítése.** A katolikus Magyarország egyik leghatalmasabb védőbástyája a katolikus sajtó. Ez veszi ki legnagyobb részét a küzdelemből a különböző oldalról jövő, sokszor-sokszor bizony igen erős támadásokkal szemben, melyet a katolikus társadalom, a katolikus vallás ellen intéznek. S a katolikus sajtó még sem részesül abban támogatásban, melyet méltán megérdemelne. Az *Országos Pázmány-Egyesületnek*, a katolikus írók és hírlapírók országos szövetségének választmányára most tartott ülésén a katolikus sajtónak az újabb időben fokozott mértékben szükségessé vált erősítéséről, terjesztéséről és az erre vezető módokról folyt élénk tanácskozás, melynek során elhatározták, hogy az ügy érdekében két rendbeli fölterjesztést illetőleg kérelmet intéznek a püspöki karhoz.

* **A kir. törvényszék új bírása.** Ő felsége Plósz Sándor igazságügyminiszter előterjesztésére a nagyváradi királyi törvényszéknél üresedésben levő bírói állásra *Biszterszky* Elemér albirót nevezte ki. Aki eddig a nagyváradi kir. ítélő táblához volt beosztva tanácsjegyző minőségben. A kinevezést a hivatalos lap legújabb száma hozza.

* **A Barabás asztaltársaság új helyisége.** A Barabás Béláról, Nagyvárad város országgyűlési képviselőjéről elnevezett előkelő polgárokból alakult asztaltársaság helyiséget változtatott. Ezentúl a kert-utcai volt Kovács-féle vendéglőben fogják összejöveteleiket tartani. Az új helyiségben ma vasárnap lesz az első összejövetel, melyre vonatkozólag a következő értesítést vettük:

Van szerencsém a «Barabás» asztaltársaság tagjait értesíteni, hogy f. hó 15-ától kezdve az asztaltársaság helyisége Kert utcán a volt Kovács-féle vendéglő külön mintahelyiségében lesz. Egyben kérem az asztaltársaság t. tagjait, hogy ma vasárnap este 7 órakor az új helyiségben minél számosabban megjelenni sziveskedjenek s maradok hazafiúi tisztelettel dr. *Stokker* József elnök.

* **A mentők első munkája.** Nagyvárad legifjabb humánus intézménye: a mentő-intézmény tegnap megkezdte működését. Régen szükségét éreztük a mentőknek, akik hivatva vannak baleseteknél, szerencsétlenségnek az első segélynyújtásra s gondoskodni a segélyre szorultak elszállításáról. Teljes mentő-intézményt természetesen csak olyan helyen lehet létesíteni, ahol orvos-egyetem van, mert itt a rendszeres őrségre az orvosnövendékeket osztják be. Nagyváradon a tűzoltók és rendőrök látják el a mentést. A főőrség a tűzoltó laktanyában

van, azonkívül fiók őrségek vannak a váradvelencei és réti rendőr-különményeknél, valamint a vasuti állomáson a rendőrségnél. Szükség esetén ezen állomások bármelyikére lehet telefonozni. Tegnap mindjárt az első 24 órában akadt is dolguk a mentőknek. A temesvári sörccsarnok előtt egy napszamos ember elesett s a járda szélén levő kőbe vágta a fejét. A vér elborította s úgy feküdt az utszélén. A telefon jelzésre megjelentek a mentők a mentő kocsival, bekötötték a sérültet s beszállították a biharmegyei köz-kórházba. Sebe súlyos, de nem életveszélyes. A mentőkocsit sokan megbámulták az utcákon, ahol gyorsan elvonultak a mentők. A mentő tűzoltók egyenruhája abban különbözik a többi tűzoltókéétól, hogy a rendes egyenruha felett hosszú, bő zöld kabátot viselnek. A mentők éppen úgy, mint a tűzoltók, éjjel-nappal tartanak szolgálatot.

* **Kezdődik a szüret.** Holnap kezdődik hivatalosan a szüret. Igen sok gazda már be is szüretelt ugyan, de a zöme betartja a hivatalos határidőt, különösen ahol nem rothadt meg a szőlő. A falukból sokan jöttek be a munkások s minden csoportnak akadt egy-két savanyu képű fárao-ivadék, aki huzza a talpalátót a nyomóknak, este a tánczó leányok és legényeknek. A régi vig szüreteknek már csak az emléke él, de a szőlők tömegesebb ültetésével évről-évre vigabb szüretnek lesznek.

* **Ényes esküvő** színhelye volt tegnap délután fél öt órakor a premontrei-rend ur-utcai temploma. Dr. *Bozóky* Géza egri érseki lyceumi jogtanár, a nagyváradi kath. jogakadémia kiváló igazgatójának nagytehetségű fia, lapunknak egyidőben oszlopos rendes belmunkatársa vezette oltárhoz bájos menyasszonyát, *Harmathy* Erzsikét, *Harmathy* Károly kir. ítélőtáblai bíró leányát. Az esküvőn a nászközönségben, melyet a Bozóky Harmathy családok tagjai s több meghívott előkelő család alkotott — nagyszámu közönség jelent meg. Az új párt *Körössy* Endre szilágysomlyói adminisztrátor a család régi jó barátja eskette s emelkedett szellemű beszédet intézett a fiatal párhoz a boldogságról, szeretetről. Este a menyasszony szüleinél tényes diner volt, melyen sok felköszöntő hangzott el az ifju pár boldogságára. Délelőtt a vőlegény szüleinél volt gazdag dejeuner. Az ifju pár az éjjeli vonattal hosszabb nászutra ment. Ugy a boldog fiatal párt, mint az örömszülőket sokan felkeresték az örömnepély alkalmából üdvözlőleikkel.

* **Keresztény munkáskongresszus.** A katolikus nagygyűlés alkalmával a szervezett keresztény munkások is összejönnek az egész országból s megtartják az első magyar keresztény szociális kongresszust. Az összes létező keresztény munkásegyletek nagy lelkesedéssel csatlakoztak a mozgalomhoz s mindenünnen tömegesen mennek a keresztény munkások a fővárosba. A kongresszus célja elsősorban az, hogy a maga hatalmas fellépésével a munkásosztály küzdelmére irányítsa a közvélemény figyelmét. A keresztény-szociális mozgalom immár oly arányokat ölt, hogy a siker kockázata nélkül nem maradhat egységes vezetés nélkül. Enélkül sohasem lesz meg se kifelé és se felfelé a szükséges tekintély. A kongresszus fontos feladata lesz tehát a keresztény munkásegyletek szövetségének létesítése. Ennek a szövetségnek kell majd a kezébe venni az agitációs ügyeket, ennek kell majd a vidéken működő és szervezkedő keresztény munkásegyleteket tanácsal és utbaigazításokkal ellátni s az «Igaz Szó» szerkesztéséről és kia-

dásáról gondoskodni. A szövetségbe éppen ezért be kell lépni minden vidéki egyesületnek. A kongresszust a fővárosi keresztény munkásegylet rendezi. Az előadók között szerepelni fognak *Gíesswein* Sándor győri kanonok, *Prohászka* Ottokár egyetemi tanár, *Ernszt* Sándor képviselő, *Szalánczy* Andor gyári munkás, *Huszár* Károly szerkesztő stb. A kongresszus előtt külön értekezlet tartanak a kiküldöttek. Az első nyilvános ülés 22-én, szombat este 8 órakor lesz, a második nyilvános ülés pedig vasárnap délután a körmenet után. A vidéki tagok ingyen kapnak szállást s ha azonnal jelentkeznek, kedvezményes áruvasuti jegyről is gondoskodik a rendezőség. Minden megkeresés, tudakozódás és bejelentés *Huszár* Károly titkár címére küldendő Budapestre, Szentkirályi-utca 28. szám alá.

* **Mikes Kelemen hamvainak hazaszállítását** határozta el Háromszék törvényhatósága a Rákóczi Ferencz hamvainak hazahozatala alkalmából. Most az alispán gyűjtőleveket bocsátott ki a költségek fedezésére. Mikes Ármán gróf az adakozást 2000 koronával kezdte meg.

* **A Kakas Márton legújabb számából.**

Erős kéz — erős láb.

— Mit szólsz a Tisza István miniszterelnök tervéhez?

Mit szóljak? Ha Tisza István lábbal tiporja a házszabályokat, kérlek alássan, ez már nem is az erős kéz, hanem az erős láb politikája.

Az ugrai levél Geszten.

— Mi az ördögnek fogdossátok össze a kutyákat?

— A grófunk irt a kasznár urnak, hogy küldjék föl Pestre a szájkosarakat.

Végző menekves.

— Hüvösödik az idő, jó volna megint a dtyiban.

— De most bajos bójutni, — nagyon tele vannak.

— Levelet kellene írni egy miniszternek, akkor talán még bevinnék az embert a bolondok házába.

Távirat Tisza Istvánnak.

Tokió, október 10. A legtöbb haditanács megbízásából, ezennel fölkerjük, hogy hadseregünk részére az ágyugolyókat szállítani sziveskedjék. Excellentiád e téren első rangu czégnék bizonyult. Az olyan kitűnő robbantó szerre, mint például az ugrai levél bombája volt: kivált Port-Artur ostrománál van szükségünk.

Hadügyminisztérium.

Leánykérés akadályokkal.

Leány: Nos, édes Aladár, beszélt már a papával?

Aladár: Tíz forintommal tartozik az öreg és azóta úgy kerül, hogy teljes lehetetlen megtalálnom.

Tragikum.

Főhadnagy (a milliomos bankár bálján) Ma este legalább tíz millióval táncoltam — és holnap nem tudom megfizetni a legényemnek a bérét.

Válási ok.

Felenség: Bizony uram, eléggé megunhatam tizenöt év alatt örökösén ugyanazt az arcot látni.

Férj: Annak csak ön az oka lelkem, — miért ül egész nap a tükör előtt?

A biztos orvosság.

— Mondja csak kedves doktor ur, mit csináljak az urammal? — Egész éjszaka álmában beszél.

— Mit csináljon vele? — Engedje napközben szóhoz jutni.

* **A szász király meghalt.** Drezdából érkezik a távirati hír, hogy György szász király az elmúlt éjjel éjfél után 2 óraker, Pilsnitzben meghalt. Tegnap reggel az egész városban a gyászlobogókat kitűzték. A királyi család ott volt a haldokló ágya körül. A halálesetről királyunkat még az éjjel táviratilag értesítették. A szász király már hosszabb idő óta betegeskedik. Attól fogva, hogy Lujza hercegnő, a trónörökös felesége megszökött, a kedélye is anynyira megrázkódott, hogy az orvosok már akkor is féltették az életét. Hozzájárult ehhez magas életkora és szervi betegsége is. Állítólag májbetegséget konstataáltak az orvosok és legnagyobb kiméletet javasolták a beteg királynak. Ő azonban nem igen fogadott szót az orvosoknak és minden erejét megfeszítette, hogy talpon maradjon. A szász király 1832. augusztusban született Pilsnitzben, ott érte utól a halál is.

* **Szélhámos akadémiai festő.** Még augusztus havában több nagyváradai uri embernél megfordult egy rokonszenves kinézésű ifju, aki Rosiás Gyula akadémiai festő növendéknek mutatkozott be és arcképmegrendeléseket vett fel előleggel és fényképpel. Kellő számú pénzek felszedése után azonban odébb állott és Esztergomig hasonlóan operált majd minden városban. A napokban azután több nagyváradai megrendelőjét értesítette levelező lapon, hogy a kész arcképet ime postán küldi 10 15 korona utánvétellel. S mert egy ilyen csomagban csupán a fényképet küldte vissza, a károsok panaszára s rendőrségünk megkeresésére az ipsét Esztergomban letartóztatták és a fényképeket elkobozták. Valódi neve: Hajducsek Gyula 25 éves, kassai illetőségű faczér rőtös segéd. Károsok jelentkezzenek fényképeikért a rendőrség büntügyi osztályánál.

* **Szozer Ilonka menyasszony.** Szózer Ilonka a m. kir. opera népszerű fiatal művésznője, mint budapesti tudósítónk értesít, menyasszony. A bájos ifju művésznő vőlegénye: Márkus Dezső, az opera zseniális karmestere, kinek neve a külföldön is általánosságban ismert.

* **Kivándorlás.** Ez évi augusztus hó 1-je óta a külföldre szóló utleveleket a váradai lakosok részére a rendőrség állítja ki. *Mendelényi* Béla utlevél kiállító rendőrtisztviselőnél mai napig 30-an jelentkeztek utlevélért. Ezek közül 29-en utlevelet kaptak és pedig: 12-an Európára szólót, 16-an pedig Amerikába szólót. Ez utóbbi 16 kivándorlót 10 kíséző családtag követte a tengeren tulra. A kivándorlók közül 7 nő, kik Amerikában élő férjeikhez utaztak ki. A kivándorlók zöme 9 New-York-ba, 3-an Cléwelandba 2-en Brittgeportba 1 Spitzburgba 1 végül az egész világba szóló utirányt követ. 2 férfi kivételével egyik kereskedő utazó, a másik földtulajdonos Brittgeportban mind anynyian ipari munkások lakatos, szabó, hasonló szakmabeliek 3-an Fiumeből indultak, a többi Hamburg, Bréma és Antwerpenből. Mondhatni, a kivándorlók száma aránylag még egyszer anyny e három hó alatt, mint volt mult évben ilyenkor.

* **Aki elegáns és jó czipőt, kalapot, fehérneműt, kesztyűt, harisnyát meglepő olcsón akar venni,** forduljon bizalommal a *Fábry Testvérek* céghez fő-utca, hol minden cikkben óriási dus választékot talál.

* **Van szerencsém a n. é. közönség** szives tudomására hozni, hogy a köröspartivendéglőmben, melyet a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg rendeztem be. Jó ételekről és kitűnő italokról gondoskodva van. Minden este elsőrendű cigány zene, friss csapolású Dréher sör, zóna reggelik, hideg és meleg ételek minden időben pontos kiszolgálás és olcsó árak mellett kaphatók. Nyári és téli kényelmes fedeti helyiségeim módot nyújtanak a legkényesebb igényeket kielégítenem. Midőn ezt a n. é. közönségnek b. tudomására hozom azon szerény óha-

jomnak adok kifejezést, hogy úgy mint a jelenben, a jövőben is minél számosabb b. látogatósaikkal engem továbbra is megtisztelni sziveskedjenek. Kiváló tisztelettel *Szabó Gyula*, vendéglős. Abonensek felvételnek.

* **Ritka kedvező alkalom** kínálkozik most tisztelt olvasóinknak, kézműáru szükségleteit beszerezni. A helybeli közkezdveltségnek s általános szolidaritásáról s jó és finom áruiról elismert *Wallerstein Fülöp és fiai* cég más vállalat miatt hatóságilag engedélyezett végeladást csinál, s az egész raktár készletét, gyári áron alól kiárusítja. Saját érdekében felhívjuk ez uton is t. olvasóink figyelmét erre a ritka kedvező alkalomra.

* **Sulkovszky herceg** világhírű ménesi *Szölőt*; kiváló minőségű hegyi-borait, valamint elsőrendű *Kávét* ismert, előnyös árban hozza forgalomba: *Mertz Nándor* jóhírű kereskedő, kinek mai hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* **Jó tanács.** Egy szorgalmas újságolvasó megfigyelte, hogy az ország meteorológiai intézetnek és a Meteor időjósításai többnyire ellenkezők. Így a folyó hétre is az egyik esőt, a másik hideget jelez. Bármelyik következik is be; meghülésnek vagyunk kitéve s ilyenkor használjunk Réthy-féle pemethefü-czukorkát, mely csak akkor valódi, ha minden dobozon a készítő: Réthy Béla gyógyszerész neve rajta van.

Az első tisztelgés.

Végre elérkezett a nap, hogy önkéntes ur Braun kimehetett a uniformisban. Segített az öltözésnél az egész familia. A mama tette fel a csákkót, a papa a diszkabátot gombolta, a kardot pedig ki kötötte volna fel más, mint Czilike, a kinek most az önkéntes bátyja legfőbb büszkesége?

A lovasságnál van, szoktak vele dicsekedni, azt elhallgatván, hogy Izor ur lovon jár ugyan, de azért sem nem huszár, sem nem dragonyos, sem nem ulánus, hanem csak — szekeres. Fúrvézer. No de azért nagy nehezen kész az öltözés. Braun Izor ur büszkén e'indul az első hódító korzóra.

Az első, akivel találkozik, a volt tanárja. Kissé meghökken, régi remniszczenziák, szekundák, tintaleves... aztán eszébe jut a mostani függetlenség, könnyed nemtörődomséggel akar köszönni s előke ő kecsességgel — megemeli a sapkáját.

A tanár ur mosolyog, Izor ur elpirul s észre véve a tévedést, a pokol fenekére kívánja a diákori emlékeket.

Ejh, egy czibil csak nem fogja aggaszta il Jerünk tovább, a hol a szép leányok járnak. Izor ur feszit. Orra görbületén ragyogó czvikker, a görbület alatt veresnek ígérkező leendő bajusza, mi kell egyéb a hódításhoz? Néha ugyan úgy érzi, mintha két ballába volna, de ez csak érzéki csalódás a mit a kard okoz.

Az a kard! Az ember sehogy sem tud vele összeszokni.

Ha megmarkolja Izor ur, akkor nem esőrög, ha pedig esőrög, akkor összevész a labbal. Legokosabb 50 százalékra kiegyezni, a kardot esőrgetni, de a kezét is ott tartani, hogy készen legyen ha valami vész fenyeget.

Szembe jön éppen a bájos Riza; Izor urat a kardja szinte sürgeti: Csörgess ifju, csörgess: És a kard hódítóan esőrgömpöl. Riza odanéz s esodálkozásában, örömteli meglepetésében leejti a kézi táskáját.

Izor urnak nemesen a bajusza, de az arca is kipirul, balkézével utána kap a táskának, a kard felügyelet nélkül marad, a lábakkal összegabalyodik — s Izor ur a szó szoros értelmében Rizike lábainál hever.

— Aber lieber Izor! botránkozik Rizike, felkapja a táskát s a kaczagó bámulók közt igyekszik lehetőleg semmivé lenni.

Izor ur dühösen ugrik fel. Őt, őt a katonát kikaczagják! Majd megmutatja ő mindjárt, milyen katonai Körülnéz — s a sokaság közt ott lát egy káplárt, aki szigorú arckifejezéssel közeledik hozzá. No most Izor, megmutatható a civil bagázsna, hogy feljebbvalóddal szemben is megállod a sarat.

Összeüti a bokáját (a térdét nem lehet) s harsányan odazendit:

— Herr Oberleutenant, Einjährig Freiwilliger Izor von Braun stellt sich gehorsamst vor!

Az esés közben a kard jobb oldalra esüszott. Izor ur megragadja jobbkézével, aztán keményet szalutál — balkézével s a mint megnézi, jól áll-e stellungban, megdöbbenve látja, hogy a térdén a piros nadrág végig kirepedt.

Otthon Czilikének dicsekszik Izor:

-- Nü, mondhatom, nálam fessebb önkéntes nincs az egész korzón! Adolár.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Klasszikus hangverseny-czikusok.

A nagyváradai «Harmonia» zeneegylet e hó 30-án tartja első hangversenyét, a Fekete-Sas nagytermében. Az a pártfogás, a miben az egyület városunk társadalma részesíti, lehetővé tette, hogy már az első föllépés alkalmával megfeleljen annak a várakozásnak, a melylyel városunk előkelősége éppen az együlettel és annak céljával való rokonszenvezése következtében működésének elébe néz. Az előadás sikerét mintegy előre biztosíthatja az a körülmény, hogy az egyület vezetőségének sikerült kieszközölni a katona-zenekar fuvós részének a hangversenyeken való közreműködését, a mi nagy segítségére lesz az egyesületnek, amennyiben az így teljesen kiegészített zenekarral, képesek lesznek a közönséget a legválogatottab remekkel megismertetni.

Zenei életünk föléledésének napját Don Juan nyitányával kezdi meg a «Harmonia».

A műsor második pontját egy zenekari kísérettel előadandó zongora koncert tölti be, a mit városunk egyik előkelő urasszonya fog interpretálni. A műsor többi pontja közül kiemelendő még kamara zenészeink előadása, kik a híres Klarinét Quintettet játszó, továbbá Mozart egyik dalának «das Traumbild»-nek az elnevelése, mivel egy nemrég idehelyezett művészlelkű főhadnagy fogja gyönyörködtetni a közönséget.

Igy tehát a legválogatottabb számok fogják szórakoztatni mindvégig a hallgatóságot, és a hangversenyt az óriási érdeklődéssel várt G. moll Simphonia zárja be, mely egy 80 tagu zenekar által lesz bemutatva. A véglegesen megállapított műsort az igazgató választmány legközelebb közzé teszi, jegyeket pedig a Matineéra a napokban bocsátanak ki.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Hétfő: Lotti ezredesei.

Kedd: Kis pajtás.

Szerda: Aranyvirág.

Csütörtök: Hajduk hadnagya.

Fétek: Lony Windermere.

Sombat: Lony Windermere.

Vasárnap: d. u. Szép Heléna. Este: Hajduk hadnagya.

Vasárnap a Szigligeti színházban. Ma vasárnap két előadás lesz a Szigligeti színházban délután 3 óraker *A hófchérke* tündéres látványosság, este rendes helyárok mellett *Bobherceg* operett főszereplők Arady Aranka, Garró Adél, Verő Janka, Hidy Irén, Bérzi, Tihanyi stb

EGYESÜLETEK.

A Nagyváradai Protestáns Jótékonyegyesület folyó évi október 23-án, vasárnap délután fél 11 óraker választmányi, 11 óraker pedig közgyűlést tart a református internátus helyiségében, melyre az egyesület alapító, rendes- és pártoló-tagjait tisztelettel meginvia *Ritók* Zsigmond, elnök.

MULATSÁG.

Kolonestély a Legényegyletben. A kath. legényegylet tánciskolája, holnap azaz hétfőn este veszi kezdetét, Herlicska Nándor okl. táncztanító vezetése mellett hetenként három estén, a rendezőség ez uton kéri a jelentkezőket a szives megjelenésre s egyben tudatja az érdeklődőkkel, hogy táncztanulókat az óra megkezdése előtt még felvesz.

NYILTTÉR.

Köszönet nyilvánítás.

Azon sok szives jóakaróim és ösmerőseim, az ipartestület tisztelt tagjai, kik megholdogult nőm temetésén megjelenni sziveskedtek, mély bánatomban enyhülést szereztek, fogadják hálás köszönetemet.

Nagyvárad, 1904. október 14.

Beráscy György.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazár“-épület színház oldal.

Vau szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legujabb divatu** és a **legjobb minőségű őszi és téli szövetem** raktáron vannak, melyekből a legujabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Fő tisztelendő papság figyelmét **simá, fekete** árúimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból Rivétum** fekete és viola színű, továbbá egyedül raktára a mai idény legszebb és lebecsültebb **hit, remény, szeretet övének** (c.n.ulus), mely egyedül **csak nálam** **szerezhető be.**

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem föl kell említenem, hogy **elvem** mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendelőseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelt:

Bumbera Imre,

polgári- és papiszabó.

65

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, okt. 15. (Saj. tud. táv.)
Ő Felsége **I. Ferencz József** ma délután Budapestre érkezett.

Mária Jozefa főhercegnő
Drezdában.

Bécs, okt. 15. Mária Jozefa főhercegnő tegnapelőtt este Drezdába utazott.

REGÉNYCSARNOK.

Makár álma.

Irtá: **W. Korolenko.**

15

Legkevésbb sem. Az igaz hogy az egyházi agyonhajszolja a lovait, egy percnyi pihenést sem enged nekik, de legalább ellátja zabbal míg ő, Makár, egész életén át, éjjel, nappal, fáradhatatlanul dolgozott, folyton hajszolták, de azért soha, senki sem adott neki zabot.

— Vajon ki hajszolt tégedet annyira? — kérdezte az öreg Toyon boszusan.

Igen, egész életében hajszolta, mindig megfeszített erővel kellett dolgoznia, soha sem szünetelt, soha sem pihenhetett. Hogy ki hajszolta? Hát a sztaroszták, a bérnök, bírek és az iszpravníkok, akik, az adót követelték; a pópák a díjak miatt; végre a nyomor, az éhség, a hidegek és a hőség, az esőzések és a szárazság, a fagyos tél és a gonosz taiga!... A barmok melyeket az ember maga előtt hajt, lehajtott fővel, a földet nézve mennek előre, anélkül hogy tudnák hová... Nos tehát... neki is ez a sorsa volt... Vagy talán megértette, mit olvasott a pápa a templomban, és miért kell neki a díjakat fizetni? Talán tudta, miért sorozták be legüdüsebb fiát katonának, hová ment, hol halt meg és hol pihennek most csontjai?

Bűnül rójják fel neki, hogy sók vodkát ivott. Az igaz, nem állítja az ellenkezőt, de csak azért ivott, hogy előlje a bánatát...

— Hány üveggel ivott, mondd csak?...

— Négy százal! — felelte Iván pápa, egy pillantást vetve a lajsromokba.

Legyen? De vajon csakugyan pálinka volt ez? Nem volt háromnegyedrészre víz és csak egy része tiszta pálinka és még ahoz is a forrázott dohány nedv volt keverve. A palackok számából tehát háromszázat le kell vonni!

— Az igazat mondja-e? — kérdezte Iván pópától a Toyon, kinek arcán még némi elégedetlenség látszott.

— A tiszta igazságot! — sietett a pápa készséggel látszott.

Makár felelni:

Azt vetik szemére, hogy a kidöntött fának számát háromszézerrel nagyította? Megengedi, ugy van! Bevallja, hogy csak tizenhat-ezret vágott ki. De vajon nem elegendő ez?... És aztán ehhez hozzá számolta azt a hétezeret is, amelyet akkor vágott ki, mikor a felesége haldoklott... Pedig a szive nagyon nehéz volt akkor inkább maradt volna a szegény felesége mellett, de a nyomor a taigába kergette... a taigában sirt, könyei a pillájához fagytak és nagy bánatában a hideg egészen átjárta, a szívet borzongatta... És ő azért tovább döntötte a fákat...

Az örege meghalt. Nem volt pénze a temetésre. Hogy lakást biztosíthasson szegénynek a másvilágon, felajánlotta szolgálatait egy fakeskedőnek.

Miután a fakeskedő látta, hogy nagy bajban van, csak tíz kopeket fizetett neki egy székér fáért...

(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Vasuti kedvezmény takarmányok szállítására. A kereskedelemügyi miniszter ur a vasuti kedvezményes díjszállítását az államvasutakon tengerikőrő, szörplé takarmányeműekre és repceporgácsalízt küldeményekre is kiterjesztette, olyan esetekben, midőn a benti anyagokból teljes kocsi rakomány lesz feladva. — Ezen takarmányeműeknél is a kedvezményes díjszállítás a gazdasági egyesület által kiállított igazolvány alapján vehető igénybe. — Minél fogva felhívjuk mindazon tisztelt gazdaságokat, melyek a fenti takarmányokat kedvezményes díjtétellel szállítani óhajtják: igazolvá-

nyért forduljanak alólírott titkári hivatalhoz. — Nagy-Várad, 1904 október 15. Biharmegyei gazdasági egyesület titkári hivatala.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

A ki lábbelieit elegánsan és tartósan megtartani akarja

használjon csak

GLOBIN

legfinomabb bőrtisztító szert jobb lábbelinek

Egyed. gyár: FRITZ SCHULZ. Akt Ges. EGER és LIPCSE

TELEFON 448. sz.

Sulkovszky herceg világhírű **MÉNESI SZŐLŐINEK** főraktára.

Kizárólag eredeti 5 kilós kosarakban, egy kosár 5 kiló **RÓZSA BAKATOR**, frt. 1.10. egy kosár 5 kiló **PIROS CHASSELLAS**, frt. 1.20.

Az **ÜRES KOSARAKAT** 10 kr.-jával **VISSZAVESEM.**

NAGYVÁRADI CSEMEGESZŐLŐ, kilója 20 kr. Kiváló minőségű **HEGYI BORO** a következő árban:

ASZTALI UJBOR, — — — literje 29 kr
» **Ó BOR**, — — — » 32 »
RIZLING-BOR, — — — » 36 »
PECSENYE-BOR, — — — » 40 »

KÁVÉ ből nagy raktár a következő árban:
KÁVÉ CUBA, finom, kilója frt. 1.60
» **CEILON**, » » » 2.—
» **CUBA extra finom** » » » 2.40

Minden kiló kávéhoz, egy kiló ezukor

AJÁNDÉKUL

Valódi **«FRANCK»** kávé-pótlék, gyári árban. Mindennemű **FÜSZER-ÁRUK** a legolcsóbban:

MERTZ NÁNDOR utóda
Körös utca
ezégnél

TELEFON 448. sz.

Csak kérjen

GLOBUS

tisztító kivonatot
mint az alatt lévő rajz

883

mivel számos értéktelen utánszat lesz ajánlva

Fritz Schulz jun.

Actiengesellschaft
Leipzig u. Eger.

„Amerikai Áruház“

női divatáruhaza
Nagyvárad,
Olaszi, Fő-utca, «Bazár»-épület.

Bámulatos nagy mennyiségű szép

őszi áruk

érkeztek,

minek megtekintése határozott figyelmet érdemel.

Az árak tekintetében pedig tudjuk, hogy olcsóbb mint bárhol.

Hajnal Ferencz

fűszer-, festék-, bor-, ásványvíz- és
csemege-üzlete

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA
Széchenyi-szállodával szemben.

Van szerencsém a t. cz. vevőközönség figyelmébe ajánlani dusan felszerelt mindenemű festékárúimat, u. m.

PADLÓ FESTÉKEK

Borostyánmáz 1 kg dobozban 1-ső rendű 75 kr.
1-od 65
Spiritusmáz 1-od 70
1-üvegben 1-ső 85

OLAJ FESTÉKEK

Minden színben 1 kg dob. 1-ső rendű 32 kr.

Matt-, fényezett- és vasbutorok tisztításához

Bruniolinok, Spirituszlackok s Emaillackok,
valamint

Terpentin, Firnis, Copállak,
Damárlack, Börlack, Vaslack
stb.

Pormentesítő olaj

1 kgr. ára 30 kr.

Helybeli megrendeléseket házhoz, vidéki megrendeléseket helybeli állomáshoz díjtalanul szállítok. Szíves megbízás mellett vagyok

teljes tisztelettel
577 HAJNAL FERENCZ.

Raffia, szőlőkötő fonal, ojtó-pamut, kékkő és kénpor.

Előpatataki gyógy- és hervíz főraktára.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

„Répáti“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuvíz
mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szén-sav-tartalma és kellemes íze folytán ritkítja pártját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési-
vizeleti nehézségeknél, vese-, gyomorbél bajokban, gyuladással, hólyag, köszvényes bántalmak és vérszegénység ellen stb.

Főuri kedvenc ital,

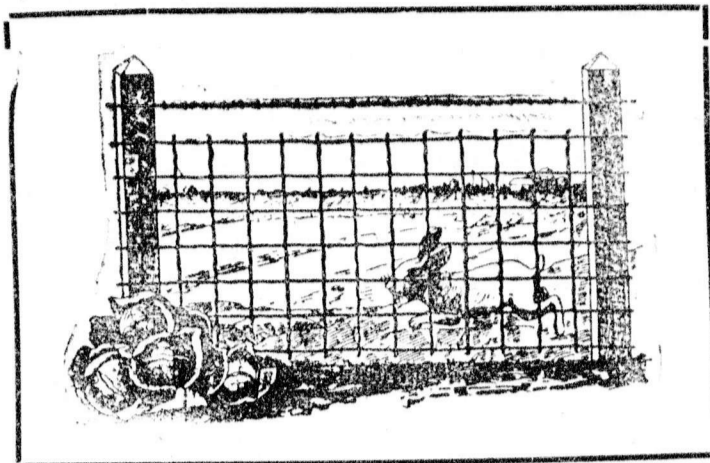
határozottan a legkedvesebb pezsgőborvíz!

Mint a belső szervek betegségei ellen legkellemebb és leghatásosabb s egyszerűs mind legolcsóbb gyógyító szer, úgy is, mint páratlan élvezeti italt, a „Répáti“ ásványvíz-et minden czéltudatos, elfogulatlan ivónak rendszeres használatra lelkiismerettel ajánljuk.

A „Répáti“ vizet minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben kapható.

Vadkáró ellen!

ámulatos olcsó kerítések!

Szőlőtermékek figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEK KER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat és kerítésgyára.

Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát

mint a legegyszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeinél fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen a szőlő és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: Olcsóság:

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 2-2, 2-5 és 2-8 mm dróterősségekből.

668 Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-0 2-2 2-5 2-8 mm.
Ár □-méterenkint fillér: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyj dróterősségben.

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-0 2-2 2-5 2-8 mm.
Ár □-méterenkint fillér: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomaglásért, földelésért és kezelés költségeikért számított □-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynyel legalább 50 fillért.

Czélyszerűség: A fonat elegendő sűrű levén, még apró baromfi áthatolását is megátalja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmászást is megnehezíti. A fonat csavart szála — mint vékony sodrony-kötelek — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva. Könnyű kezelés: Kézszel meghuzva, egyszerűen a faduczkhoz szegezendő, horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszessége, ami lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két tüskés sodrony alkalmazva, a kerítés tejszáz szerint megmagosítható. A tüskés sodrony méterenkint ára 6 fill. Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Világhírű!

a „RECORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcz-
képeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. köz-
jegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Első rangú képek árai:

Olaj-, aquarell és pastellfestésben fénykép után 48—63. cm. nagy-
ságban ára ————— 20 korona

Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára — 5 korona

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen,
ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy

egyszerre beküld
„REKORD“ festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Köfaragó)-utca sarkán.

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim heces tudomására hozni, hogy *teljesen újonnan átalakított és jól gondozott* minden kiválómat kielégítő

teke-pályámat már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szíves rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok
teljes tisztelettel

748

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős

Egyben van szerencsém igen tisztelt vendégeim és jóakaróim szíves tudomására hozni, hogy

éttermemet *megnagyobbítottam,* úgy, hogy tisztelt vendégeim kényelmét megszerzem. Most alkalmam van minden *társas összejövetelekhez tágas, szép termet rendelkezésre bocsájtani.*

Előzékeny kiszolgálás!

Jutányos árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadjátok. — *ABONENSEK* részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani újonnan berendezett *VENDÉGSZOBÁIMAT*, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint *SZÁLLÓHELY* is jutányos ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Számos látogatást kérve tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN
vendéglős.

„Nagyváradí Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamattal és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses

jelzálogköcsönöket nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Köcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg köcségi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozása köcsönöket bélyeg- és illetékmentesen convertál.

Elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5°-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre etőleget ad.

739

Az igazgatóság

Hatóságilag
engedélyezett

végeladás!

Más vállalat miatt helybeli

kézmű-, divatáru- és confectionó-

(kész női- és gyermek-felöltők) üzletünket

feloszlattjuk s az árukat készpénz fizetés mellett gyári áron alul kiárusítjuk. ==

Tisztelettel

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI

Bémer-tér, színházzal szemben.

Berendezés eladó.

Üzlethelyiség kiadó.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Gyártelep: BÉKÉSCSABÁN. Gyári-

raktár: NAGYVÁRADON,

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Képviseli: **PORJESZ ÁRMIN.**

Saját készítésű elegáns asztalos
és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választékban, várban.

Szolid, szabott árak!

BOROS I. órák és ékszerész Nagyváradon.

Tisztelettel értem sitem a n. é. közönséget hogy **óra- és ékszerüzletemet Nagyvárad, Fő-utca,** (Nyíri gyógyszerár mellett) jelentékenyen kibővítettem és a legfinomabb, legmodernebb árukkal szereltem fel.

Allandó raktáron tartok nagy választékban legfinomabb kivitelű férfi és női arany-órákat, lánczokat, valamint mindennemű arany és ezüst alkatrészeket. Az eddigi hiányt pótolva, üzletünkben a legjobb minőségű látványos és szerényebb czikkeket is berendeztem, melyre a t. közönség b. figyelmét külön is felhívom.

Kitűnő szerkezetű tula, ezüst és nikkel zs-bórak, szabályozott svájci óra órák nagy raktára.

Jutányos szolid árak.

Javítások pontosan és gyorsan eszközöltek.

Az eddigi szives bizalmat megköszönve, további becses partfogást kér, tisztelettel:

Boros I.

órák és ékszerész.

Sz. KOCSIS JÁNOS

hadi felszerelő intézete.

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. a „Sas“ kávéház mellett

Van szerencsém az **önkéntes urak** figyelmébe

ajánlani egyenruha intézetemet hol a legelegánsabb felszereléseket bármely fegyvernemekhez a **legolcsóbb árakért készítem.**

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, hadi felszerelő intézete.

606

Schicht-szappan

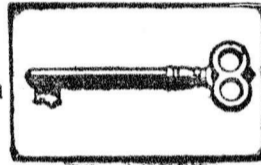
„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkládósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! **Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.** !!!

Szenzációs olcsóság!

Verseny nélkül

ajánlja a **Kovács L. Társa divatárú cég** Nagyvárad, Zöldfa-utca elején a következő czikkeket:

1 Berliner schal selymezett	15 kr.	1 Szörme boa (Luezia)	57 kr.
1 mtr. Tennis flanel	12 1/2 >	1 mtr. Posztó, koczkás	23 1/2 >
1 > Gráci london	39 >	1 > Angol london	41 >
1 > Himalája szövet	57 >	1 > Harana czibelin	66 >
1 > Bársony parchet	23 >	1 > Atlas parchet	33 >
1 > Mintás bársony	76 >	1 > Gyász kelme	44 >
vég Matka vászon	3-95 >	1 vég Szepességi vászon	4-25 >
1 > Lepedő vászon	4-75 >	1 > Mosó kanavász	3-90 >

1 vég czérnás kanavász 4-50 kr., továbbá ágyterítők 75 kr., abroszok 55 kr., törülközők 16 kr., paplanok 150 kr., téli kendők 33 kr., berliner kendők 95 kr., jáger női- és férfi-ingek 55 kr., gyermek trikók 29 kr., szőnyegek 11 kr., takaró pokrócz 89 kn., miderek 49 kr., ugyszintén más ezer és ezer czikkeek hasonló olcsó árban

Kovács L. Társa cégnél

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle

pemetefű czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

• 1 dobez 60 fillér. •
Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Szépírászati tanfolyam.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy pálam mindenki, s ha még oly rossz írással bírjon is, a

szép- és rondírást

18 éven át szerzett tapasztalaim alapján kiváló könnyű módszerem által igen rövid időn belül elsajátíthatja.

Egyszerű és kettős könyvvitel, valamint magyar-német levelezés tanítása.

Elfogadok mindennemű **Calligraphiai** munkát, albumok **diszírását**, nemességi oklevelek másolását és kereskedelmi könyvek **ujbóli felfektetését és óránkénti vezetését is.**

! Mérsékelt árak !

Kiváló tisztelettel

F e h é r B é l a

okl. szépírómester

Nagyvárad, Lovas-utca 8. szám, a Nemzeti-híd fő ujjvárosi oldalán.

Kiváló szerencse Törökknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főáruháznak a szerencse. Rövid idő alatt 1 millió korona nyere-
ményénél többet fizettünk nagyrebecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt
A most következő magy. kir. sz. badalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény
ut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,
1 a **200.000**, 2 a **100.000**, 1 a **90.000**, 2 a
80.000, 1 a **70.000**, 2 a **60.000**, 1 a **50.000**,
1 a **40.000**, 5 a **30.000**, 3 a **25.000**, 8 a **20.000**,
8 a **15.000**, 36 a **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 150; $\frac{1}{4}$ eredeti
sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.— $\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy frt 3.
vagy kor. 6.—; 1, eredeti sorsjegy frt 6.— vagy kor. 12

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük
Hivatalos tervzet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre kérünk

i. é. október hó 24-ig bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ES TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46 a. I. fiók: Váci-körut 4 a.

II. fiók: Múzeum-körut 11 a. III. fiók: Erzsébet-körut 54 a

Rendeléseivel levágandó. **TÖRÖK A. ES TÁRSA bankházának Budapest.**

Kérek részemre.

I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben

utánvételezni kérem

postautalvánnyal küldöm

mellettkelve bankjegyekben (bélyegeken)

A nem tetsző tör-

lendő

Pontos cím:

Férfi és női fehérneműek.

Őszi vásár a Korona- és Fillér-bazárban.

Még eddig nem létezett olcsó árban szerezhethők be:

téli olcsó ingek, nadrágok, ugyszintén gyermek-trikók, harisnyák, keztyük, alsó-
szoknyák, berliner-kendők, sálak, reggeli czipők, esőernyők, utazó bőröndök, gyermek

kötött ruhácskák és fejkötők, bőr- és aczélárak minden melyen leszállított árakban

Friss és Társa

korona- és fillér-bazárában Nagyvárad,

F ő - u t c z a.

Telefon. 130. sz.

Fekete és mosó kötények